

УЧАСТЬ НОТАРІУСА ПРИ РОЗГЛЯДІ АДМІНІСТРАТИВНИХ СПОРІВ

Григорій Федорович САХРО,

*приватний нотаріус Коломийського округу
Івано-Франківської області
<https://orcid.org/0009-0006-4615-8657>*

Нотаріальна діяльність має значний вплив на різні аспекти правового життя суспільства, включаючи вирішення адміністративних спорів. Оскільки адміністративні спори можуть мати важливе значення для прав та інтересів громадян, організацій та владних структур, розгляд участі нотаріуса в цих процесах є важливим аспектом для забезпечення законності, справедливості та ефективності вирішення конфліктів. Дослідження цієї теми дозволить визначити роль та функції нотаріуса в адміністративних спорах, а також розглянути можливість вдосконалення законодавства та практики в цій сфері з метою забезпечення більш ефективного та справедливого розгляду спорів.

У своїх наукових доробках дану тему висвітлювали такі науковці, як: Н. Васирина, М. Катантай, А. Лиля-Барська, М. Мироненко та ін.

У вузькому та широкому розумінні адміністративно-правовий спір можна визначити як конфлікт, що виникає з адміністративно-правових відносин або пов'язаний з правовими питаннями будь-якої галузі, але зумовлений управлінською діяльністю представників влади. Зазвичай адміністративно-правові спори виникають через дії керуючої сторони, яка вважає видання актів управління, наприклад, неправомірними та порушенням своїх прав і інтересів. Кожна сторона спору має свої інтереси та стежить за їх вирішенням на свою користь, що створює протиріччя та приводить до виникнення адміністративно-правового спору. У структурі адміністративно-правового спору важливо виокремити суб'єктів та предмет конфлікту, а також процес протистояння сторін, через який вони домагаються своїх цілей та завдань. Цей процес може мати два основних способи вирішення адміністративно-правових спорів: адміністративний та судовий, які взаємодіють між собою [2, с. 79].

Участь нотаріуса при розгляді адміністративних спорів представляє собою важливий аспект в сфері адміністративно-правових відносин. Нотаріус виступає в якості незалежного та об'єктивного посередника, чиє завдання полягає в забезпеченні законності, дотриманні прав та інтересів учасників спору, а також в підтримці процесу правового врегулювання конфлікту. Давайте докладніше розглянемо різні аспекти участі нотаріуса при розгляді адміністративних спорів:

1. Посередництво та консультації: нотаріус може виступати в ролі посередника між сторонами спору, надаючи їм консультації з питань правового регулювання конфлікту. Він може пояснити сторонам їх права та обов'язки, а також процедури, пов'язані з врегулюванням спору відповідно до законодавства.

2. Оформлення документів: нотаріус має повноваження оформляти необхідну документацію, яка може стосуватися укладення мирного договору між сторонами або інших юридичних документів, що регулюють правовідносини між ними.

3. Підтвердження юридичної достовірності: нотаріус може здійснювати підтвердження юридичної достовірності документів та доказів, представлених сторонами, що допомагає у забезпеченні об'єктивності та достовірності інформації, що розглядається.

4. Участь у медіаційних процедурах: нотаріус може бути включений у медіаційні процедури, спрямовані на вирішення конфлікту шляхом досягнення згоди між сторонами за допомогою нейтрального посередника.

5. Представництво інтересів у вищих органах: в деяких випадках, нотаріус може виступати як представник сторін у взаємодії з вищими адміністративними органами, що сприяє захисту їхніх прав та інтересів у процесі розгляду спору.

6. Забезпечення легальності рішення: нотаріус може забезпечити законність рішення, ухваленого у результаті вирішення адміністративного спору, через оформлення необхідних документів та забезпечення їхньої юридичної сили.

Отже, участь нотаріуса при розгляді адміністративних спорів має на меті забезпечення законності, об'єктивності та ефективності процесу вирішення конфліктів між сторонами, забезпечуючи дотримання їхніх прав та інтересів відповідно до законодавства.

У контексті нотаріальної діяльності, при посвідченні правочину, нотаріус перевіряє, чи відсутній тиск однієї сторони на іншу та чи проявлено вільне волевиявлення обох сторін. Таким чином, досвідчений юрист-нотаріус може доступно пояснити правові наслідки укладення будь-яких договорів у сфері медіації, переконавшись в справжній волі учасників медіаційного процесу та їхній добросовісності. Важливо зазначити, що медіація, яку проводить нотаріус, повинна відбуватися з дотриманням принципу добровільності, де рішення щодо вступу до медіації, виходу з неї та досягнення взаємоприйнятних рішень по суті спору приймаються сторонами вільно та незалежно [4, с. 78].

Система нотаріату не входить до системи органів виконавчої влади. Проте розглядати діяльність нотаріуса як виконання владних управлінських функцій неправильно. Нотаріус не має адміністративного примусу чи управлінських повноважень, хоча він є посадовою особою (але не державним службовцем). Нотаріальна діяльність має публічно-правовий характер, оскільки вона проводиться від імені держави. Щодо влади в нотаріальних правовідносинах, вона проявляється лише у офіційній силі нотаріальних актів [3, с. 133].

Нотаріус виконує ряд заходів у своїй діяльності, включаючи надання правової консультації, збір необхідних документів для проведення нотаріальних дій, перевірку документів і проекту правочину на їх відповідність законодавству та інше. Серед цих заходів можна відзначити також узгодження всіх умов правочину зі сторонами і, за необхідності, допомогу в проведенні медіації між ними. Нотаріус може сприяти у примиренні сторін

шляхом пояснення чинного законодавства щодо конкретної ситуації, розкриття правових наслідків вчинення правочину за запропонованими умовами сторін, пропозиції щодо вирішення спірних питань та інших аспектів [1, с. 8].

Участь нотаріуса при розгляді адміністративних спорів має важливе значення з точки зору забезпечення додержання правових норм і захисту інтересів учасників. Згідно з вищевикладеним, можна зробити наступні висновки: забезпечення легальності і чесності процесу - нотаріуси забезпечують, що всі адміністративні процедури відбуваються відповідно до закону та згідно з принципами справедливості; забезпечення правової точності - нотаріуси відповідають за перевірку правової дійсності та відповідності укладених договорів та актів законодавству, що забезпечує уникнення можливих правових проблем у майбутньому; Посередництво та консультації - Нотаріус може виступати як посередник у вирішенні спорів між сторонами, пропонуючи консультації та роз'яснення щодо правових наслідків укладених угод; Захист інтересів учасників - Участь нотаріуса гарантує захист прав та інтересів учасників адміністративних спорів, забезпечуючи об'єктивність та нейтралітет у вирішенні конфліктів.

Отже, участь нотаріуса при розгляді адміністративних спорів сприяє забезпеченню ефективності та законності правового процесу, а також забезпечує захист прав та інтересів учасників конфлікту.

Список використаних джерел

1. Васирина Н. Врегулювання спору за участю нотаріуса. Цивільне право і процес. №3/2019. С. 6-9.
2. Калантай М. В. Сутність адміністративно-правових спорів: теоретико-правовий аспект. Південно-український правничий часопис. Правове забезпечення адміністративної реформи. № 1, 2019. С. 79-80.
3. Лила-Барська А. В. Про публічно-правовий статус нотаріуса в Україні. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. № 1. 2023. С. 130-134.
4. Мироненко М. Основні принципи здійснення медіації нотаріусом в Україні. Конституційне право. Адміністративне право і процес. Фінансове право. Інформаційне право. Міжнародне право. Актуальні проблеми правознавства. 4 (32)/2022. С. 77-82.